

νὺν Ἰγούμενος τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Βασιλίου ἐν Μονάχῳ.

Ἡ ἐκπλήξις μου ἦτο μεγάλη, ἀλλ' ἔτι μεγαλητέρα ἐγένετο ὅτε ἔμαθον, ὅτι ὁ συγγραφεὺς τῆς Περιστερᾶς καὶ τῶν Αἰγῶν τοῦ Πάσχα ἔζη ὄχι μακρὰν ἔμην ἐν Αὐγούστῃ. Ὁ ὀσιώτατος Βίρκερ ἔλαβε τὴν κληρονομίαν καὶ μετέδηξεν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ γέροντος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐχρεώσθην τόσας τερπνάς καὶ εὐτυχεῖς τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας ὥρας. Κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀγούσαν ἀπὸ τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Στασιάνου πρὸς τὸν μητροπολιτικὸν τῆς Αὐγούστις ναόν, ὅπου συνετάχθη καὶ διεκκρήχθη ποτὲ ὑπὸ τῶν διαμαρτυρομένων ἢ τῆς πίστεως ἀγγουστανῆ ὁμολογία, ἐκεῖ το οὐλοῦχος κομψὸς καὶ ἀρχαῖος, τάξεως γοθικῆς, ἐν τῷ ὁποίῳ κατῴκει ὁ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόφορος Σμιθ, ὁ συγγραφεὺς τῆς Περιστερᾶς καὶ τῶν Αἰγῶν τοῦ Πάσχα. Τὸν εἶδα ἦτο γερόντιον ἀκμαῖον, ἀν καὶ ἦγε τότε τὸ ἐβδομηκαστὸν πέμπτον τῆς ἡλικίας τοῦ ἔτος· τὸ ἦθος τοῦ ἦτο γαληναῖον καὶ το βλέμμα τοῦ ἰλαρὸν, ἡ δὲ ὀμίλις τοῦ ἀρελῆς, γλυκὴ καὶ χάριτος πλήρης· ἠσπασθὲν τοῦ σεβασμίου γέροντος τὴν χεῖρα, καὶ οὕτως μετελόγησεν, εὐλογῶν ἐν ἔμοι τὴν Ἑλλάδα. . . . Τὴν αὐτὴν στιγμήν ἤνεώθη ἡ θύρα, καὶ εἰσῆλθε Βρυκρὸς ἀπόστρατος, γυμναπευκὴ καὶ βακκενδύτης ζητῶν ἐλεημοσύνην ἦτο εἰπὼν ἐξ Ἑλλάδος διωθέντων. . . . Καὶ οὗτος εἶχε να διηγήθῃ πολλὰ περὶ τοῦ ἀπαλαίου τύργου τοῦ Μαυρομυγᾶλη, ἀλλ' ἡ διήγησις τοῦ δὲν ὁμοιάζετο μυθιστόρημα τῆς Περιστερᾶς, ἦτο διήγημα μελαγχολικῶν ἀναμνήσεων, πικρίας μεσοῦν, ζῆλον καὶ ἀχοριώσας πέτρας τῆς Μηνῆς. . . .

Ὁ Χριστόφορος Σμιθ ἐγεννήθη τὴν 3 (15) Αὐγούστου 1768 εἰς Διγκελςβύλ, χωρίον ἀσσημον τῆς μέσης Φραγκωνίας· ἐνωρὶς ἐνεδύθη τὸ ἱερατικὸν σχῆμα, καὶ ἐτέλει βοηθὸς τοῦ ἐφημερίου ἐν τῷ πατρικῷ χωρίῳ, ὅτε τὸ διορατικὸν πνεῦμα τοῦ βασιλεως μετῴτατος κόμητος Σταδίου, εἶπεν ἐν τῷ ἀνδρὶ παιδαγωγικὴν τινα εὐφυΐαν καὶ ἰκανότητα, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν πρὸς διοργάνωσιν τῶν νεοπακῶν καὶ προπαιδευτικῶν σχολείων τῆς ὑπὸ τὴν ἀμεσον κυριαρχίαν τοῦ τελούσης μικρᾶς τοῦ Θωνχάουσεν χώρας. Τότε συνέγραψεν ὁ Χριστόφορος Σμιθ τὴν εἰρὰν ἱστορίαν διὰ τὰ παιδία, τὴν ἀπρῶτην περὶ Θεοῦ διδασκαλίαν, καὶ ἄλλα ὅμοια, ἅτινα διὰ τὴν ἐσωτερικὴν τῶν ἀξίαν, εἰσῆχθησαν ἐπειτα ὡς παιδαγωγικὰ βιβλία εἰς τὰ σχολεῖα καθ' ὅλην τὴν Βαυαρίαν. Μεγαλειτέραν δημοσιότητα καὶ πλέον ἐκτεταμένην διάδοσιν ἐπέτυχον ὅμως τὰ κατὰ τὸ 1821 συγγραφήντα «Αὐγὰ τοῦ Πάσχα» καὶ ἐπειτα «Ἡ Ρόζα τοῦ Ταννεβούργου» ἢ τοῖς ἡ καθ' ἡμᾶς «Περιστερὰ», «τὰ Χριστούγεννα», «Ἡ Παυλίνα», καὶ ἄλλα. Ἡ ἐν τοῖς μυθιστορήμασιν αὐτοῖς ἐπικρατούσα γλυκυθυμία, τὸ τερπνὸν καὶ ζωηρὸν τῆς διηγήσεως ὕφους, τὰ ἐκ τῆς καρδίας ὁμιλοῦν καὶ ἐν ταῖς καρδίαις ζωογονοῦμενον αἶσθημα, ἐπροξένησαν μεγίστην ἐντύπωσιν τότε καθ' ὅλην τὴν Ἑυρώπην καὶ Ἀμερικὴν, καὶ κατέστησαν τὰ διηγήματα ταῦτα τὰ πρῶτα καὶ κύρια ἀναγνώσεως καὶ διδασκαλίας διὰ τοὺς παῖδας βιβλία. Ἐν

δὲ τῆ Ἑλλάδι εἰσῆχθησαν διὰ προπαθειῶν τῆς ἐργατικῆς ἡμῶν Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἑταιρίας.

Ὁ Χριστόφορος Σμιθ διορίσθη ἐν ἔτει 1816 ἐφημέριος εἰς τὴν ἐνορίαν Σταδίον ἐν Βυρτεμβέργῃ, τὴν πρωτεύουσαν κώμην Βυρτεμβεργικῆς τινος μικρᾶς κυριαρχίας τοῦ προπατοῦ, τοῦ κόμητος Σταδίου, ἐκ τῆς ὁποίας οὗτος ἔφερε καὶ τὴν τίτλον τοῦ ἐκεῖ δὲ ἀπελάμβανεν ὁ ἐφημέριος Σμιθ τσαύτας τιμὰς καὶ ἔζη τὸσον εὐτυχῆς, ὥστε ἀπεποιήθη ἐπανελημμενας προσκλήσεις τοῦ πανεπιστημίου τῆς Τυβίγγης, ὅπου τῷ ἐδίδετο ἔδρα καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας, καὶ ἐπειτα διευθυντοῦ τοῦ θεολογικοῦ φροντιστηρίου

Χριστόφορος Σμιθ.

τῆς Ροθενβούργης. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1827 ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ὁ Α' τῆς Βυυρίας προεχείρισεν αὐτὸν κανονικὸν καὶ ἱππότην, καὶ ἐπειτα ἀρχιεπίσκοπον τῆς μητροπόλεως Αὐγούστις, ὅπου ἔζησεν 27 ἔτη, ἀποθανὼν τὴν 22 Αὐγούστου (3 Σεπτεμβρίου) 1854 γέρων εἰς ἡλικίαν 86 ἐτῶν.

Οἱ συμπολιταὶ τοῦ ἐν τῷ χωρίῳ Διγκελςβύλ, σεμνονόμενοι ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ ὅστις ἐγεννήθη καὶ ἐτρέφη ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, ἰδρύσαντο αὐτῷ μνημεῖον, ἀτήσαντες αὐτῷ ἀνδριάντα χαλκοῦν ὑπὲρ τὸ φυσικὸν μέγεθος ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς τοῦ χωρίου. Τὸ καλλιτέχνημα τοῦτο ποιήθη ὑπὸ τοῦ ἀρίστου ἀγαλμα-